

ספרות 30% ציון בגרות בספרות תשע"ט

עליך להכין את העבודות הבאות עד סוף חופשת חג הסוכות ולהגישן כשהן מודפסות ב 2.10.18

אין לענות על אותם שירים בשתי העבודות

השירים מצולמים בספריה ונמצאים אצל עפרה. דאג לצלמם לפני היציאה

לחופשת סוכות

עבודה ראשונה

השירים שלפניך עוסקים בהתייחסויות שונות לנושא האהבה כמו למשל:
אהבה הורית ומשפחתית, אהבה חברית, אהבה רומנטית, אהבה עצמית,
אהבת החיים והעולם, אהבה דתית, אהבת הרעיון/העיסוק.
מטלת הביצוע:

א.בחן את השירים שלפניך וקבע לגבי כל שיר מהו הדגש המושם בו על נושא

האהבה, הוכח בעזרת דוגמאות מן השיר. 40 נק'

ב. בחר שיר אחד שמוצא חן בעיניך יותר מן האחרים וכתוב במבנה של תשובה

לבגרות: השיר.....הוא שיר ש.... והוא מושך את תשומת ליבי משום ש....

60 נק' (40 נק' תוכן, 10 נק' מבנה 10 נק' משלב שפה)

עבודה שנייה

א.שיר יכול להיכתב במסורת השירה הקלאסית ולחילופין במסורת כתיבה

מודרנית. הסבר הבחנה זו. (העזר במילון ספרותי) 30 נק'

ב.איזה שיר לדעתך עונה בצורה הטובה ביותר להגדרת הכתיבה הקלאסית

הסבר והדגם.

איזה שיר לדעתך עונה בצורה הטובה ביותר להגדרת השירה המודרנית. הסבר

והדגם

70 נק'

1.
בגוץ עֲתִיק / נִמְן אֲלֵכֶם

אם תִּרְדָּנָה בַּלַּיִל דְּמַעוֹתֶיךָ,
שִׁמְחָתִי לָךְ אֲבַעִיר כְּצִרּוֹר תָּבוֹן.
אם תִּרְחַפְנָה מִקֶּר עֲצֻמוֹתֶיךָ,
אֲכַסֶּף וְאֶשְׁכַּב עַל אֲבוֹן.

אם תֹּאמְרִי אֶל מְחֹל לְרַדְתִּי,
עַל אַחֲרוֹן מִיִּתְרִי אֲנַן לָךְ.
אם תַּחֲסֹר לָךְ מִתְּנֵת־הַלְדָּתִי,
אֶת חַיֵּי וּמוֹתִי אֶתֵּן לָךְ.

2.
וְאִם לָחֵם תֹּאבִי אוֹ יַיִן,
מִן הַבַּיִת אֵצֶא כְּפוּף שְׁכָם
וְאֶמְכֹר אֶת עֵינֵי הַשְּׂתִימִים
וְאֶבִּיא לָךְ גַּם יַיִן גַּם לָחֵם.

אִךְ אִם פֶּעַם תִּהְיִי צוֹחֶקֶת
בְּלַעְדֵי בְּמִסְבַּת מִרְעִיךָ,
תַּעֲבֹר קִנְאָתִי שׁוֹתֶקֶת
וְתִשְׂרֹף אֶת בֵּיתְךָ עָלֶיךָ.

2. שירת פגישה אחרונה / אנה אטאודה

חֹה כֹּה צָנַן אֵין אוֹגִים,
אָךְ פִּסְיַעְתִּי הַיְתָה קְלִילִית.
לְבַשְׁתִּי עַל יַד הַיָּמִין
כְּסִית הַיָּד הַשְּׂמְאֵלִית.

גִּדְמָה מְדִרְגוֹת כֹּה רַבּוֹת
אָךְ יִדְעָתִי, הֵן רַק שְׁלֵשׁ!
תַּחֲנוּן סְתוּי בֵּין תְּרֻזוֹת:
"תְּמוֹתֵי עַמִּי!" הַסְּפִיק לְלַחֵשׁ.

"רַמִּיתִי בְיַדֵי גוֹרְלִי,
הַעֲנִים, הַרִיעַ, הַבְּגִיד."
עֲנִיתִי: "מוֹזְמָלִי, מַחְמָלִי
גַם אֲנִי עַמָּךְ אֲמוֹת."

זו שירת פגישה אחרונה,
בבית אפל מחריש
רק גרות בחדר שנה
הבליחו אור צהוב אדיש.

28.

שִׁיר לְאוֹהֲבִים הַנְּבוֹנִים / נֵתָן זֶרַח

שִׁיר לְאוֹהֲבִים הַנְּבוֹנִים
 אֲשֶׁר בְּתִבּוֹנָה יֹאֲהָבוּ.
 יְמֵיהֶם בְּנִעְיָמִים יִחְלְפוּ,
 גַּם בְּרִדְתָם שְׂאוֹל לֹא יִזְקֵנוּ,
 נֶצַח לֹא יִפְרְדוּ, יַחַד יִחְיוּ
 בְּבֵית אֶחָד.

שִׁיר לְאוֹהֲבִים הַנְּבוֹנִים
 עַל מְשַׁכְּבֵם בְּאֵין מְלָה.
 בְּיַד אַחַת אֶת הַמְּנוּרָה יִכְבוּ,
 יַחַד יַעֲצְמוּ אֶת עֵינֵיהֶם,
 זֶה אֶת זֶה יְבָרְכוּ,
 וּבַעַת הָאֶחָד קוֹרָא –
 אֶת הָאוֹר הַקָּטָן יְדַלֵּיק הוּא.
 אֶת נְשִׁימַת יְלִדֵיהֶם שׁוֹמְעִים שְׁעוֹן
 וְרוּחַ חַצוֹת.

שִׁיר לְאוֹהֲבִים הַנְּבוֹנִים
 אֲשֶׁר בָּנוּ לָהֶם בַּיִת וְאֶת דְּלֹתוֹ נָעְלוּ.
 הַגִּיפּוֹ הֵיטֵב אֶת הַתְּרִיסִים, בְּחוּץ קֶרֶת
 וְרוּחַ וּמְצַפִּים בְּחוּץ לְמִטָּה.
 אוֹרֵחַ לֹא יָבוֹא בְּלִילָה אֲשֶׁר כָּזָה
 וְכִי יָבוֹא – אֵל תְּפֹתְחוּ אֶת הַדְּלֹת. מֵאַחֵר
 וְרַק קֶרֶת נוֹשֵׁב בְּעוֹלָם. וְגַם הַמְּשׁוֹרֵר
 מִמְּצוּקָה, לֹא מִשְׁפָּע הוּא שֶׁר. הַשְּׂאֵרָה
 חִבּוּקִים.

אמך שק

הוא לא אמר לה מלה שונה.
היא הלכה ברחוב כמו כל גברת.
בקצרה: הם לא נהגו אחרת
מכל בני זוג אחרים.
אבל נדף מהם ריח, כמין בשם, אהבה של שני אנשים.

הוא לא לחש לה באזנה דברים יותר מתוקים.
היא לא הביטה עמק יותר בעיניו.
אבל היו ביניהם חלופים יותר כמוסים,
דברים שקשה לי לומר עכשו,
דברים, אם חייב אני לומר זאת, שאחרים נוסעים, סוכאים, שוכחים,
צל הרים. בקצרה: אהבה של שני אנשים.

זה לא נמשך זמן רב. מי
חכם וידע כמה זמן דברים נמשכים.
אבל כל החיים, אם קצרים ואם ארוכים, החיים,
ארצה שגם בי תפגע, כמו ברק, מה אני אומר, רק תגע,
תרים, דבר-מה, אם חייב אני לומר זאת, יותר מקרבה,
עדנים. אהבה
של שני אנשים.

130 / 57

כשהלכה ממני נערתתי

כשהלכה ממני נערתתי,

כתבתי פעם,

הלכתי לבית הקפה

והיו שם שלשה אנשים:

גבה, שמן ורזה

ולשמן היו שני פרחים אדמים על החזה

של השמן (אך לא

של הרזה).

למעשה,

כשנכנסתי, לא הרגישו בי.

יש רגע כזה:

אדם נכנס ויושב

ואלו אחר חושב

שרק רוח סובבה את הדלת

או אפילו לא זה.

כשצלצלת רעד קולך
אמן פ

כְּשֶׁצִלְצַלְתְּ רֵעַד קוֹלְךָ
וְאֲנִי יָדַעְתִּי שְׁאֲנִי אֲבִל בְּגִלְלָךָ

וְלֹא הָיָה לִי צָרָךְ לְשִׁמְעַ אֶת דְּבָרְךָ
כִּי כְּשֶׁצִלְצַלְתְּ רֵעַד קוֹלְךָ

וְאֲנִי יָדַעְתִּי שְׁאֲנִי אֲבִל בְּגִלְלִי
וְלֹא הָיָה לְךָ צָרָךְ לְשִׁמְעַ אֶת קוֹלִי

כִּי כְּשֶׁצִלְצַלְתְּ רֵעַד קוֹלְךָ
וְאֲנִי יָדַעְתִּי שְׁאֲנִי כִּבְרַ אֵינְךָ.

7
שיר ערב / ונין זך

בְּעֶרְבִי

כְּשֶׁאָמַרְהָ לִי זַעֲרָתִי

לֵךְ

יִרְדְּתִי לְרָחוֹב לְהִתְהַלֵּךְ

וְהָיִיתִי הוֹלֵךְ וּמִסְתַּבֵּךְ

מִסְתַּבֵּךְ וְהוֹלֵךְ

וְהוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ וּמִסְתַּבֵּךְ

וְלָמָּהּ הִיא נוֹשֶׁכֶת אֶת שִׁפְתֶיהָ

אֵלֶיךָ / אוֹיְלֵיךָ

וְלָמָּהּ הִיא נוֹשֶׁכֶת אֶת שִׁפְתֶיהָ
וְלָמָּהּ הִיא לוֹטְשֶׁת אֶת עֵינָהּ
בְּזָמַן שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת מִחֻבְּקַת
עִם הַבְּחֹר שֶׁמְחַבֵּק אוֹתָהּ

וְלָמָּהּ הִיא שׁוֹלַחַת אֶת יָדֶיהָ
כְּאִלּוּ מִמְּשֻׁמְשֶׁת בְּאוֹר
כְּאִלּוּ יֵשׁ כִּפְתּוֹר שָׁאֵם תִּלְחֹץ בּוֹ
יִפְתַּח הַשַּׁעַר אֶל הָעִיר

כְּאִלּוּ שֶׁהָעִיר בְּאֶמֶת צוֹפְנַת
סוּדוֹת וּמִמְתַקִּים נֶעְלָמִים
כְּאִלּוּ יֵשׁ בְּחֹרִים כְּאֵלֶּה
אֲךָ יֵשׁ גַּם סוּג אַחֵר יֵשׁ עֲלָמִים

וְלָמָּהּ הִיא נוֹשֶׁמֶת אֶת שְׁדֵיהָ
וְלָמָּהּ הִיא בּוֹלְעַת אֶת רִקְעָהּ
כְּאִלּוּ הִיא חוֹשֶׁבֶת שֶׁהַפְּסִידָה
אֶת הַמָּנָה הָאַחֲרוֹנָה הַמְתוֹקָה

וְלָמָּהּ הִיא הוֹלֶכֶת מִחֻבְּקַת
עִם הַבְּחֹר שֶׁמְחַבֵּק אוֹתָהּ
בְּזָמַן שֶׁהִיא נוֹשֶׁכֶת אֶת שִׁפְתֶיהָ
בְּזָמַן שֶׁהִיא לוֹטְשֶׁת אֶת עֵינָהּ

בעיות אישיות

כִּי מֵרַב שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתְךָ לֹא יִכְלֹתִי לֹמַר לְךָ.
לֹא יִכְלֹתִי לֹמַר לְךָ מֵרַב שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתְךָ.
מֵרַב שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתְךָ.
עַד שֶׁבָּאוּ יָמִים אַחֲרָיִם וַיִּכְלֹתִי לֹמַר לְךָ.
יִכְלֹתִי לֹמַר לְךָ מִשּׁוֹם שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתְךָ.
מִשּׁוֹם שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתְךָ.
הַעֲצִים לְבַלְבוּ בִּירֶק וְהַשֶּׁמֶשׁ הַלְכָה וְהַשְּׁחִירָה.
וְכָכֵל שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתְךָ הִיא הַשְּׁחִירָה יוֹתֵר.
רְחוּקָה, נְכוֹנָה לְזִנוּק. כְּמוֹ זֶן מְסִיִּם שֶׁל פְּנֵיתֵר.
(בְּאֻמַּת רַק פְּנֵיתֵר הִיא הַזְּכִירָה).
וְאִז בָּאֵנוּ הַעִירָה.
חֲבֻצֶלֶת אוֹתִי הַכִּירָה.
וּבְבִקֵּר אוֹתִי הַעִירָה.
וּבְכֻלְזֹאת אֶהֱבֵתִי אוֹתְךָ.
בָּא הָאוֹר הַסּוֹפִי וְסִלַּק כָּל־סֶפֶק וְהוֹתִיר
רַק אֶת בֵּית־הַקּוֹלָנוֹעַ לְבֵן וְלוֹהֵט בְּשֶׁמֶשׁ.
וּמִי שֵׁישׁ לוֹ עֲדִין מֵהַלְּהִסְתִּיר
בֵּל יֵרָאֵה בְּשֶׁמֶשׁ.
וּמִי שְׁאוֹהֵב בֵּל יַעֲלֶה לְעִיר.

עָטוּר מְצַחֵךְ

עָטוּר מְצַחֵךְ זָהָב שְׁחוּר
(אֵינְנִי זוֹכֵר אִם כָּתְבוּ כֶּךָ בְּשִׁיר)
מְצַחֵךְ מִתְחַרֵּז עִם עֵינַיִם וְאוֹר,
(אֵינְנִי זוֹכֵר אִם חֲרָזוּ כֶּךָ בְּשִׁיר)
אֶךְ לְמִי שֶׁתְּהִי־ חַיִּיו מְלֵאֵי שִׁיר.

חֲלוּקֵךְ הַיָּרֹד צְמָרִירִי וְרַךְ.
אֵת בּוֹ מִתְעַטֶּפֶת תְּמִיד לְעֵת לַיִל.
לֹא הֵייתִי רוֹצֶה לִהְיוֹת לְךָ אֵח,
לֹא נָזִיר מִתְפַּלֵּל לְדַמּוֹתַי שֶׁל מְלֶאֶךְ
וְרוֹאֶה חֲלוּמוֹת עֲגוּמִים שֶׁל קִדְשָׁה-
וּלְמוֹלוֹ אֵת, אִשָּׁה.

אֵת אוֹהֶבֶת לִהְיוֹת עֲצוּבָה וְשׁוֹתֶקֶת,
לְהִקְשִׁיב לְסִפּוֹר עַל קְרוֹב, עַל רְחוֹק.
וְאֲנִי שֶׁלֹּא פָעַם אֶבִּיט כֶּךָ בְּשִׁקֵּט, אִין קוֹל וּדְבָרִים,
שׁוֹכַח הַכֹּל עַל אוֹדוֹת אַחֲרִים.

שׁוֹכֶנֶת נֶפֶשִׁי בֵּין כְּתָלֵי בֵּיתְךָ.
וְשׁבוּיָהּ בֵּין כְּתָלֶיךָ מִמְּנֵי נִפְרָדֶת
עַתָּה אֲנִי בְּגוֹפִי נִפְרָד מִמְּךָ.

פְּרוֹשׁ חֲלוּמֵי כְּמַרְבֵּד לְרַגְלֶיךָ.
צְעָדִי, אֶהוּבָה, עַל פְּרָחַי פְּסִיעוֹתֶיךָ.
לְבָשִׁי חֲלוּקֵךְ הַיָּרֹד לְעֵת לַיִל.
עוֹד מְעַט וְאַבּוֹא אֵלֶיךָ.

וּמְצַחֵךְ הָעָטוּר זָהָב שְׁחוּר
יִקְרַב אֶל שִׁפְתֵי כְּחֲרוֹז אֵלֶי שִׁיר.
אֵז אֶלְחַשׁ בְּאַזְנוֹךָ עַד בְּקָר, עַד אוֹר, כְּשִׁכּוֹר:
עָטוּר מְצַחֵךְ זָהָב שְׁחוּר.

כִּי אֶהְבֶּה הִיא צֶרֶךְ

כִּי אֶהְבֶּה הִיא צֶרֶךְ

וְצֶרֶךְ הוּא כָּאֵב

רְבוֹת הֵן הַפְּעָמִים שֶׁכָּאֲבֵנו

וְרְבוֹת הֵן יוֹד יוֹתֵר

הַפְּעָמִים שֶׁנּוֹתַרְנוּ חֲצוּיִים מִשׁוֹם שׁ -

בְּמִרְכַּבַּת הָאֶהְבָּה הַשְּׁנַיִם הֵם אֶחָד ׀

אֶחָד לְבָדוּ הוּא רַק חֲצִי

כְּכֹל שְׂרוֹחַךְ הַשְּׁלִים אֶת רוּחִי

לְמִשְׁק מַחְצִיתוֹ

הַשְּׂתוֹקֵק עֲסָרִי כֵן שֶׁעַל כָּל לַיְלָה

שֶׁבִּינֵינוּ עָבַר שַׁחַר שֶׁבַּ וְהַפְּצִיעַ

וְלֵב

אֲשֶׁר בִּיטִי יוֹד נִפְקָח

אֵינָנו שְׂרִיר בְּלֵבָד

מִצְעוֹ כְּתַקְלִית עוֹלָם יִרְחַב